

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПОЛІТОЛОГІЇ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма	Політологія
спеціальність	052 Політологія
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь	бакалавр

Розробник:
Макарець Світлана,
к.іст.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:
Приходько Сергій,
к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Основи наукових досліджень в політології
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Макарець Світлана, к. іст. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 458 (навчальний корпус № 4) e-mail: svitlana.makarets@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/makarec-svitlana-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія ОПП Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	Дисципліни, що передують вивченню навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень в політології» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Основи політології», «Історія політичних вчень», «Соціологія», «Політична етика», «Філософія».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти із теоретико-методологічними основами наукового дослідження в галузі політологічних наук, а також набуття ними вмінь і навичок планування й проведення відповідних досліджень та втілення їх результатів при написанні наукових робіт.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття здобувачами вищої освіти системних знань про наукове пізнання і науково-дослідну діяльність та їх розвиток в сучасних умовах; формування умінь і навичок формулювання теми і складання програми дослідження, відбору та аналізу наукових джерел, вибору методів дослідження; ознайомлення з особливостями стилю наукового викладу, правилами цитування, оформлення бібліографічних посилань та основними формами наукових праць; оволодіння навичками оформлення наукових досліджень у вигляді рефератів, курсових, кваліфікаційних робіт, анотацій, тез, наукових статей, наукових доповідей.

Компетентності:

загальні:

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

Програмні результати навчання:

PH08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

PH09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

PH15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

PH16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

Програма та структура навчальної дисципліни **Структура (тематичний план) навчальної дисципліни**

Назви тем	Кількість годин			
	052ПОЛІТ_бд_2021			
	усього	у тому числі		
л		с	с.р.	
Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності.	13	2	2	9
Тема 2. Методологія та методи наукових досліджень в політології.	13	2	2	9
Тема 3. Сутність і зміст сучасного політологічного дослідження.	13	2	2	9
Тема 4. Інформаційне забезпечення політологічних наукових досліджень.	13	2	2	9
Тема 5. Види наукових публікацій. Правила оформлення публікацій.	14	4	2	8
Тема 6. Курсова та кваліфікаційна бакалаврська роботи як основні види науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти.	12	2	2	8
Тема 7. Академічна добросовісність у наукових дослідженнях.	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання **Форми контролю результатів навчання**

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання навчальних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	
PH08	9	6	5	6	26
PH09	11	7	7	7	32
PH15	9	6	6	5	26
PH16	6	4	3	3	16
Разом	35	23	21	21	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання навчальних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності.	5	23	3	3	11
Тема 2. Методологія та методи наукових досліджень в політології.	5		3	3	7
Тема 3. Сутність і зміст сучасного політологічного дослідження.	5		3	3	2
Тема 4. Інформаційне забезпечення політологічних наукових досліджень.	5		3	3	7
Тема 5. Види наукових публікацій. Правила оформлення публікацій.	5		3	3	17
Тема 6. Курсова та кваліфікаційна бакалаврська роботи як основні види науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти.	5		3	3	7
Тема 7. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	5		3	3	7
Разом	35	23	21	21	100

Шкала та критерії оцінювання

Опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, відповідь чітка і завершена, без помилок. Ознайомлений з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної політології, науковими концепціями, та, головне, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає політологічну термінологію, відмінно володіє понятійним апаратом. Здатен самостійно конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу і на високому рівні презентувати результати своєї роботи.
4	Здобувач вищої освіти має добрі знання програмного матеріалу, проте допускає у відповіді деякі неточності; відповідь чітка і практично завершена. Ознайомлений з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної політичної науки, науковими концепціями та вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає політологічну термінологію, достатньо добре володіє понятійним апаратом. Здатен самостійно конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу і на належному рівні презентувати результати своєї роботи.
3	Здобувач вищої освіти під час відповіді допускає помилки в знанні фактичного матеріалу, відповідь не чітка і спрощена. Ознайомлений з досягненнями вітчизняної та зарубіжної політичної науки, науковими концепціями на рівні їх перерахунку. Посередньо знає політологічну термінологію і володіє понятійним

	апаратом. Виникають труднощі в процесі самостійного конструювання дизайну, розробки програми та виконання політологічних досліджень з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу і в процесі презентації результатів своєї роботи.
2	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні. Фрагментарно відтворює знання про категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки, знання вчень та концепцій класичної та сучасної політичної думки. Не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, добирати необхідні приклади; відчуває значні труднощі в процесі самостійного конструювання дизайну, розробки програми та виконання політологічних досліджень з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу і в процесі презентації результатів своєї роботи.
1	Здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст; не виявляє здібностей до будь-якої систематизації предмету, методів, понятійно-категоріального апарату політичної науки. Не може самостійно конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження та презентувати результати своєї роботи. Повністю відсутнє критичне політологічне мислення.
0	відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0–23	за кожен правильну відповідь – 0,5 балів

Виконання навчальних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Виконані навчальні завдання демонструють розуміння здобувачем вищої освіти предметної області; досконале уміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; уміння застосовувати політологічне мислення для розв'язання поставлених завдань; здатність самостійно конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу і на високому рівні презентувати результати своєї роботи.
2	Виконані навчальні завдання демонструють розуміння здобувачем вищої освіти предметної області; належне уміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; уміння застосовувати політологічне мислення для розв'язання поставлених завдань; виникають певні труднощі в процесі конструювання дизайну, розробки програми та виконання політологічних досліджень і в процесі презентації результатів своєї роботи.
1	Виконані навчальні завдання мають неточності та помилки; демонструють низький рівень використовувати базового категорійно-понятійного апарату сучасної політичної науки; виникають значні труднощі в процесі конструювання дизайну, розробки програми та виконання політологічних досліджень і в процесі презентації результатів своєї роботи.
0	Навчальні завдання не виконані або виконані повністю неправильно.

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти якісно засвоїв матеріал, досконало використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; уміло застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, без помилок.
2	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти добре засвоїв матеріал, належним чином використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, але наявні незначні помилки.
1	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти засвоїв необхідний матеріал фрагментарно, хоча при цьому належним чином використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; виникають труднощі при застосуванні набутих теоретичних знань при розв'язанні практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані не всі або мають суттєві помилки.
0	Завдання самостійної роботи не виконані або виконані повністю неправильно.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на семінарських заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за семінарське заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці

АКАДЕМІЧНА

ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ПДАУ:

<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
3. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
4. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Алерта, 2019. 490 с.
5. Ладанюк А. П., Власенко Л. О., Кишенько В. Д. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
6. Мацієвський Ю. В., Лебедюк В. М. Як писати наукові роботи з політології? : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Острог : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2015. 148 с.
7. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.
9. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.

Допоміжні

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
2. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
3. Борисенко В. Д., Устенко С. А. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. Миколаїв : МНУ, 2016. 258 с.
4. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
5. Гладкий С. О. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : ПУЕТ, 2016. 245 с.
6. Дащенко Н. Науковий текст: оформлення й редагування : навч. посіб. Тернопіль, 2015. 432 с.
7. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
8. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
9. Основи наукових досліджень : методологія, організація, оформлення результатів : навч. посіб. / В. М. Головій, Є. Ю. Кузькін, Л. В. Піддубна, В. М. Кузніченко, О. В. Ярмак. Київ : «Хай-Тек Прес», 2010. 344 с.
10. Основи наукових досліджень : навч. підручник / В. І. Саюк, О. Л. Ануфрієва, Н. Ю. Воляннюк, Н. В. Гузій, Ю. С. Осокіна, Н. М. Скоробагатько, Є. Р. Чернишова, Г. О. Штомпель ; за ред. В. І. Саюк, Є. Р. Чернишової. Київ : Педагогічна думка, 2012. 144 с.
11. Палеха Ю., Леміш Н. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 336 с.

12. Політологія: сучасні терміни і поняття / укладач В. М. Піча, наук. редакція Л. Д. Климанської, Я. Б. Турчин, Н. М. Хоми. 4-те вид., виправ. і допов. Львів : Новий Світ –2000, 2015. 516 с.
13. Психологічні особливості творення наукового тексту : методичні рекомендації / за редакцією В. В. Андрієвської. Київ : Педагогічна думка, 2008. 216 с.
14. Савченко В., Шестаковська Т. Наукове дослідження: задум, реалізація, результати : монографія. Мена : Домінант, 2013. 271 с.
15. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : ДГУ, 2018. 103 с.
16. Стояцька Г. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 142 с.
17. Сучасна політична лексика : енциклопед. словник-довідник / І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.; за наук. ред. Хоми Н. М. Львів : «Новий Світ-2000», 2015. 396 с.
18. Шаравара Т. О. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами : навч. посіб. для аспірантів. Київ : Ліра-К, 2017. 255 с.
19. Шишкіна Є. К., Носирев О. О. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
2. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
4. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
5. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
6. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>
7. Сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації. URL: <http://www.uintei.kiev.ua>
8. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування. URL: <https://scholar.google.com.ua/>